

VELKOMMEN TIL ARBORETET OG BOTANISK HAGE

Velkommen til Arboretet og Botanisk hage

Nordens største rhododendron-samling
5000 planteslag fra hele verden
Norges største rosesamling
Fjellhage og Japanhage

Arboretet og Botanisk hage ligger idyllisk til på Milde ved Fana-fjorden. Her finnes en samling på mer enn 5000 planteslag. Formålene med denne samlingen er å drive forskning, undervisning, utprøving av planter for norske forhold, samt å stimulere til økt interesse for naturfag og hagebruk. Området er også ideelt for rekreasjon og friluftsliv.

Naturskog
Samlingene på Milde er mange steder integrert i naturlig skog. Nordre del av Arboretet er dekket av furuskog med rhododendron. Sumpskog med svartor finnes omkring Mørkevågen og ved Vågelva i Japanhagen. Varmekjær skog med eik og hassel opptre i Nausdalen og omkring Fana Folkhøgskule.

Rhododendron i furuskogen!

Purpursolhatt, en gammel medisinplante i Nyttvekst-hagen.

Plantene vi dyrker kommer hovedsakelig fra den tempererte delen av verden. Målet er å samle et størst mulig mangfold av viltvoksende arter og kulturplanter som mennesket har foredlet til sitt bruk, spesielt fra Vestlandet. Derfor har Arboretet og Botanisk hage en viktig rolle i arbeidet med bevaring og bruk av genetiske ressurser. Dette har stor nytteverdi for hagebruk, skogbruk og landskapspleie.

Arboretet

Et arboret er en samling med levende trær og busker. Stiftelsen Det norske arboret ble etablert i 1971 på initiativ fra Fritz C. Rieber. Arboretet på Milde dekker ca. 500 mål.

Rhododendron
Slekten tilhører lynchfamilien og har nær 1000 viltvoksende arter. De fleste kommer fra Himalaya og Øst-Asia, mens noen få opptre i Europa og Nord-Amerika. De foretrekker sur jord og et fuktig klima med milde vintre, slik vi har på Vestlandet. Arboretet har Nordens største samling av rhododendron, med ca. 300 arter og 600 sorter. De ville artene er plassert i Nore Korsdalane og de foredlete hagesortene i Nydalen.

Lynghagen
Lynghagen ble gitt i gave fra Arboretets venner til Det norske arborets 25-års jubileum i 1996. I hagen er det blomstring store deler av året. Først ute er vårlynghagen med kraftige rødfarger i mars-april. Mange sorter røsslynghage blomstrer lenge utover høsten.

Rosarier
Arboretet har Norges største rosesamling med mer enn 500 ulike arter og sorter. Samlingen ligger i Nausdalen og er delt mellom Villrosebakken, der rosene er ordnet etter slektskap, og Den historiske bakken, der hagerosens historie er tema. Selve Rosarier, som ble åpnet i 1985, inneholder de moderne hagerosene som egner seg best for Vestlandet.

Rosarier innenfor portalen til de moderne rosene.

Trær og busker fra andre verdensdeler
I samlingene er plantene ofte geografisk ordnet. Europiske trær og busker kan sees langs veien fra Dalsmyra til Mørkevågen. Arter fra sørlige halvklule er plantet i skrånningen ovenfor veksthuset. Nord for Miltårdboret ligger asiatiske samlinger, mens amerikanske bartrær finnes fra Oldertøset og nordover.

Botanisk hage

Universitetet i Bergen åpnet Botanisk hage på Little Milde i 1996. Hagen har et areal på ca. 70 mål, og ligger vakkerert til i et gammelt kulturlandskap ved Mildevatnet. Samlingene er delt inn i ulike avdelinger:

På **Solbåken** finnes en stor sommerblomstutstilling. Når peonene blomstrer i juni er Solbåken vel verdt et besøk. Planter fra oljetre- og kaprifolifamilien har også fått sin plass i området.

Vannplanter og annet liv i ferskvann kan studeres fra bryggen i takarbeidet i Mildevatnet ("Fægris vannvisjon").

Primula vallii i Fjellhagen.

Japanhagen ble bygget i perioden 2005-08, og inneholder elementer fra japansk hagekunst, slik som broer, lykter, grushage, mosehage og tepaviljong. Mange planter med asiatiske opphav trives godt i norsk klima, og hagen har et stort utvalg av planter fra Japan. Hagen er tegnet av den anerkjente landskapsarkitekten Haruto Kobayashi.

Fra Iris-samlingen i Fjellhagen sett mot Tepaviljongen i Japanhagen.

Besøksinformasjon

Arboretet og Botanisk hage på Milde er åpent hele året og har fri entre. Du finner oss ca. 23 km sør for Bergen sentrum. Det er parkeringsmuligheter både ved Dalsmyra, Mildevågen og Japanhagen. Handicap-parkering i Grønevika og i Botanisk hage.

Området har gode veier og stier, flere av dem tilpasset rullestolbrukere. Badeplassene i Grønevika og Sandholna drives av Bergen og Omland Friluftsråd. Det selges kaffe, vafler og is i Blondehuset hver søndag fra påske og ut september. I mai og juni er det også åpent på lørdager. Toalett i Blondehuset, Botanisk hage og på Dalsmyra.

Omvisning

Grupper kan bestille omvisning. Prisen er for tiden kr 50,- pr. person (minstpris kr 200,-).

Kirsebærblomstring i Japanhagen.

Agapanthus - Afrikas blå lilje.

Urtidstreet - en levende fossil.

Japanlønn får fine høstfarger.

Aktiviteter

Blondehuset ble bygget før 1850. Det stod opprinnelig ved Haukeland, men måtte rives da sykehuset skulle utvide i 1973. Huset ble gjenreist på Milde i 1992, og brukes i dag til kafé, møtelokale og utleie til arrangementer. I Blondehushagen stiller vi ut historiske hageplanter med tradisjoner fra Vestlandet.

Sommer i hagen ved Blondehuset

Arboretets venner

Foreningen Arboretets venner støtter Arboretet og Botanisk hage med dugnadsarbeid og økonomiske bidrag gjennom kontingenter og arrangementer. Med støtte fra Arboretets venner gir vi ut årsskriftet *Årringen*. Bladet er gratis for medlemmer og inneholder stoff om samlingene, om arbeidet som utføres på Milde, og generelt om botanikk og hagebruk.

Friluftsliv

Arboretet og Botanisk hage er et populært friluftsområde med mange muligheter. Området kan brukes til aktiviteter i skogen, på stranden og ved ferskvann.

Barnehage på tur i Arboretet.

Stiftelsen Det norske arboret drives av Universitetet i Bergen, Landbruks- og matdepartementet, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune. Arboretet og Botanisk hage er en avdeling av Universitetsmuseet i Bergen.

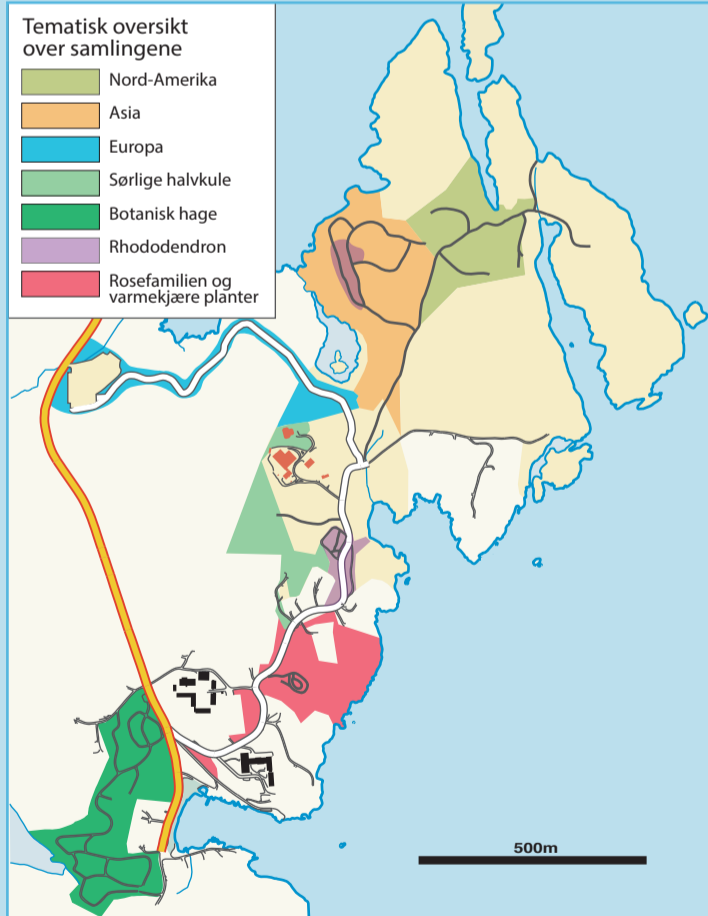
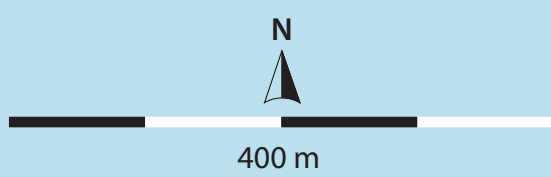
Kontakt oss
Arboretet og Botanisk hage
Mildevågen 240
5259 Hjellevad

Tlf.: 55 58 72 50
Faks: 55 58 72 76
post@arboretet.uib.no
www.uib.no/arboretet

Tegnforklaring

- Parkering, handicap-parkering
- Badeplass
- Toalett
- Informasjonstavle
- Busstopp
- Gapahuk
- Hinderløype, natursti
- Arboretet og Botanisk hage
- Friluftsområder
- Bygninger i Arboretet og Botanisk hage
- Hovedveg
- Turveger
- Stier

Botanisk hage

1. Solåkeren med sommerblomster, peoner, narcisser, klokkebusk m.m.
2. Japanhagen
3. Fjellhagen
4. Mildevatnets naturhistorie
5. Kjøkkenhagen (nyttevekster)
6. Lindehagen

Arboretet

7. Kristtorn, eik og sørbøk
8. Norske trær, mildekrokus
9. Rosarier
10. Rogn og asal
11. Kirsebær
12. Eple og pære
13. Hasselskog med eik
14. "Levende fossiler"
15. Nydalen, *Rhododendron*-kultivarer
16. Apeskrekk
17. Korneller (*Cornus*)

18. Trollhassel og spolebusk
19. Lønn og hestekastanje
20. Nothofagusdalen (sørbøk)
21. Oljetre-, trollhegg- og kaprifolfamilien
22. Rips, hjertetre og tebuskfamilien
23. Blondehuset med historisk hage
24. Dvergbartrær
25. Lynghagen og lyngskogen
26. Miniarboretet
27. Relieffhagen, planter for nordskråninger
28. Vokstuja, tuja, syress og japanseder
29. *Rhododendron*-arter

30. Japansamling
31. Furufamilien
32. *Trochodendron*, *Magnolia* og *Stewartia*
33. Asiatisk edelgran
34. Bambus
35. Amerikansk samling
36. Bjørk
37. Or og kjempetuja

Andre områder

38. Store Milde hovedgård med mildekrokus